

ROTTERDAMSCHES COURANT.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels... f 1.— Iedere regel meer... 0.20
Andere Advertentiën per regel... 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Centes voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL, betreffende Binnenlandsche Berigten enz.

De aanstaande Zitting der Staten-Generaal.

Wanneer wij eens ter loops een blik slaan op de gedoten Zitting (niet zoo'n vreeselijk langwijligen als de schrijver in 't Handelsblad) en wat zij wrocht, dan zien wij, wat we overigens ook mogen waarnemen, weinig praktische uitkomsten. Het heeft zijn nut op de schraalheid der vruchten te wijzen; het is te veel gewonnen wanneer 't gebrek algemeen wordt gevoeld; eene heerschende overtuiging van het oordeel ons liggend misgevaar der wetgeving kan, op een veld waar de uitslag van den oogst van eigen hand afhankelijk is, voorkomen dat hij ditmaal wederom mislakte.

De oogst nu is inderdaad mislukt; de werkzaamheden der Staten hebben weinig vrucht geleverd en minder dan men reden had te verwachten. Of is niet een ongelukkig verknood jaar dat geen enkele stand brengt van de menigte wetten die sedert vele jaren reikhalzend worden te gemoet gezien, welke alleen de spoorwegwet? Wanneer eens, en dat zal spoedig genoeg gebeuren, de eerste opgewonden vreugd der verschikende door die wet begunstigde localiteiten zal hebben opgehouden, zullen zich met hernieuwden drang naar bevrediging de behoeften doen gevoelen aan voorziening in zoo menig te lang verwaarloosd stuk onder Staatsinrigting. Daar zijn om te noemen: twee belangrijke deelen van 't onderwijs, het hooger en middelbaar, waarvan 't laatste vooral zoozeer voorziening eischt, gelijk nog deser dagen door een zeker bevoegde autoriteit werd verklaard. (*)

De Tweede Kamer kan 't initiatief nemen en het regt dat haar daartoe is toegekend bij de Grondwet, wordt niet verlaten. Het wordt pligt telkens wanneer de Regering verzuimt de noodige voordragten te doen. Maar dat geval alleen is dat regt verleend, want voor 't ander is het regt van verwerpen en veranderen van Regtervoordragten voldoende.

Heeft de Tweede Kamer het regt om wetten voor te stellen, zij heeft buiten kijf ook de geschiktheid om wetten te ontwerpen. Zij bestaat immers voor een groot deel uit rechtsgeleerden, uit mannen van wetenschap niet alleen, maar ook uit praktische juristen, die tek in haar midden verscheidene mannen die nevens de pligten van volksvertegenwoordiger nog die van advocaat of regter waarnemen. Het moeten vrandere, vlugge koppen zijn die zoo groote taak zijn gewaars. Zij vervullen immers beide bedieningen naar behooren en zij verwaarlozen hunne ambtbedieningen niet om, uit ijdelheid of geldzucht, lid te worden van de volksvertegenwoordiging? Zulke mannen, met meer dan gewone talenten begaafd, zijn niet te ontwerpen van wetten ter hand te nemen. Waarom zaten zij stil? Waarom volgden zij voorbeeld niet van hun ambtgenoot, den Heer Sloet tot Oldhuis, die met onverdroten ijver den strijd tegen de Regering hernieuwde? — 't Was dus niet de schuld der Regering alleen dat er weinig tot stand kwam, 't was zelfs haars ondanks dat de regterlijke inrigting reeds onafgemaakt bleef: de Tweede Kamer, verkoopt het ontwerp niet in behandeling te nemen. Wij keeren niet af, want bij de algemeene lusteloosheid die de spoorwegstrijd had veroorzaakt, was er niet meer de tegelijke behandeling te hopen: maar wij wijzen alleen op het feit.

Heeft nu de Tweede Kamer het verzuim van wetgevend bedrijf door andersoortige werkzaamheid vergoed? Wij gelooven 't niet: de wetgeving is haar eigenlijke taak, waarin moet zij voornamelijk werken en bijna uitsluitend. Zij is niet bepaald geroepen om de daden

der Regering te contröleren en haar te volgen rigting aan te wijzen; zij is geen almachtig Parlement, gelijk het Engelse, dat zich naar goelvinden met alle deelen der Staatszorg inlaat en de beginselen zelfs der Staatsinrigting naar willekeur wijzig; zij is een magt, door de Grondwet ingesteld met bepaalde bevoegdheid en een afgeperkten werkkring. Wat zij in dien kring verzuimt haalt zij niet in door andere bemoeijingen.

Wij achten 't dan ook in geenen deele een „gezegende werkkring" wanneer de Tweede Kamer in plaats van wetten te behandelen voor contröleur speelt der Regeeringsdaden, en verschillen in de waardeering van die bezigheid aanmerkelijk van andere liberale bladen, of die zich gaarne zoo noemen. (Zie N. R. C. van 8 Sept. II.)

Wat zou men wel zeggen indien op een bouwboeve waar de oogst rijp was en de sikkel wachtte, de bouwbaas in plaats van de werklieden voor te gaan en hun werk aan te wijzen, in hunnen arbeid te deelen en dien te besturen, begrijpende dat aangenamer was te dagdieven dan te werken, in 't graa ging liggen of zich vermaakte met steentjes te werpen in den tuin van den buurman. Als nu de werklieden merkende dat de opperwerkman, die vroeger met hand diende, zijn werk verwaarloost, van hunnen kant ook 't gereedschap wegwierpen en bij hem gingen zitten, en, op zijn vermaan dat zij hun werk zouden doen, zeiden: wij vinden 't plezieriger om hier eens bij u te komen kijken en met u te bepraten dat 't verkeerd is wat gij hier uitvoert en wij zullen oppassen dat ge niet misloopt en in de sloot valt.

Wat zou in zulk geval de meester voor wien 't werk verrigt moest worden zeggen? Zou hij wel denken dat de werklieden verantwoordelijk waren door het slecht bestuur van den opzieners? Zou hij niet den een zoowel als den ander van dagdieverij beschuldigen en, als hij betere kon vinden, beiden ontsaen?

En nu de conclusie: dat alle vergelijking mank gaat? Ieder beoordeelt 't voor zich.

Wij voor ons houden 't er voor dat zoowel de Tweede Kamer als de Regering haar taak heeft verzuimd, en dat beide 't vrij wat beter mogen maken zal de aanstaande Zitting niet wederom op niets uitloopen. 't Wordt hoog tijd ook dat de hand met kracht aan 't werk geslagen worde: wij hebben reeds zeven magere jaren achter ons en 't klassieke getal is nog heden ten dage meer dan voldoende.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 14 september. — Bij het verlaten van Newfoundland heeft de Prins van Wallis de echtgenoot van den Gouverneur Bannerman een kostbare bracelet, in diamanten en smaragden gezet, alsmede de portretten zijner broeders en zusters, vereerd. Ook schonk hij £ 250 aan het gesticht der kerk van Engeland voor weduwen en weesen, £ 250 voor het Iersch liefdadig genootschap, gelijke som om onder behoefden in de stad uit te deelen, en insgelijks £ 250 tot nitloving van prijzen bij een wedstrijd op den verjaardag van den Prins Gemaal. De overige provincien ontvingen even zeer ruime blijken van de voldaanheid des Prins over zijne ontvangst.

Voor het hof van politie te Liverpool stond gisteren een man, van vijftig jaren, met name J. Williams, houtkooper aldaar, te regt, als beschuldigd van vier vrouwen in leven te hebben, twee van welke, de eene waarvan hij slechts weinige maanden geleden getrouwd had, in de rechtsaal aanwezig waren. Hij moet tien dagen later op nieuw voor het hof verschijnen, als wanneer nieuwe getuigen zullen gehoord worden.

FRANKRIJK.

PARIS 14 September. (Particuliere Correspondentie.)

De Moniteur deelt heden morgen, volgens eene depêche uit Nizza, mede dat de Keizer en de Keizerin gisteren die stad zouden verlaten om zich naar Ajaccio op Corsika te begeven. De reis naar Corsika is dus niet afgesteld en waarschijnlijk die naar Algerië evenmin. Eene depêche in la Patrie zegt, dat H. M. heden morgen te Ajaccio zijn aangekomen. Het officiële blad kondigt vervolgens in eene kleine nota den terugkeer van den heer de Talleyrand aan. „Met het oog op de gebeurtenissen die in Italië plaats grijpen, heeft de Keizer besloten, dat zijn gezant Turijn onmiddellijk zou verlaten. Een secretaris blijft als zaakgelastigde der Fransche legatie achter." De toestand is zonderling. Niemand gelooft zelfs aan eene verkoeling tusschen Frankrijk en Piemont en men stelt tegenover de terugroeping van den heer de Talleyrand het feit dat na de receptie van de heeren Farini en Cialdini te Chambéry door den Keizer, tot den aanval tegen den Paus is besloten. Maar het zou moeijelijk geweest zijn voor de Fransche Regering, die den Paus beschermde, niet op eene in het oog loopende wijze eenig misnoegen te toonen

tegen den aanvallers. Zelfs is er te Turijn geen zaakgelastigde, d. i. een vaast vertegenwoordiger, ofschoon met een ondergeschikten titel, meer, — maar een secretaris blijft als zaakgelastigde der legatie achter; het verschil is zeer belangrijk.

De Constitutionnel heeft eindelijk heden morgen besloten de mededeeling van den Nord, betreffende de conventie in drie punten tusschen Engeland, Pruisen en Oostenrijk ter afwering van alle Fransche interventie, over te nemen en tegen te spreken. Het blad zegt geen tijd gehad te hebben om dit bericht vroeger te logenstraffen. Desniettemin blijft het bezwen, of althans bijna bezwen, dat de mededeeling aan den Nord was gezonden door de Fransche Regering zelf, die van het plan tot een tractaat tusschen de drie Mogendheden kennis droeg en haar aldus wilde dwingen om het feit officieel tegen te spreken.

De Moniteur bevat heden morgen eene correspondentie uit China, geschreven 7600 den aanval op de forten van de Pei-ho. Daarbij wordt de ontmoeting der beide bevelhebbers van de Fransche en Engelsche troepen beschreven en getracht te betoogen dat de beste verstandhouding heerscht tusschen de verbondene strijdpartijen; zij eindigt aldus:

„Onze zee- en landmagt, welke onwederstaanbare aandrift verduubeld zal worden door de onafgebroken overeenstemming der generaals welke haar aanvoeren, bereidden zich voor op eene beslissende handeling en terwijl men in Europa zoo veel spreekt van najiver en wangunst, gingen Franschen en Engelschen wedijveren in dapperheid en vuur voor de gemeenschappelijke zaak, voor de zaak van het regt, den handel en de beschaving."

De Paus heeft, naar men verzekert, den grooten banvloek uitgevaardigd tegen Koning Victor Emmanuel; hij had beter gedaan met 25,000 man goede troepen tegen hem in het veld te zenden. De telegraaf meldt ons heden niets anders dan dat de generaal Fanti Faro heeft bezet en 300 krijgevangenen heeft gemaakt. Te Perugia versterkt zich de kolonel Schmidt, wiens men de moorden in het vorige jaar in die stad bedreven zoo zeer heeft verweten; hij heeft eene versterking ontvangen van 1000 Zwitsers. Zijn wederstand zal echter niet veel duren.

De heer de Talleyrand zal morgen Turijn verlaten om naar Frankrijk weder te keeren. Hij liet de leiding der zaken van de legatie over aan den eersten secretaris, den heer de Rayneval.

Onze kerkelijke bladen danderen tegen Victor Emmanuel. Al hunne toornige aanspannen kunnen worden geresumeerd in de woorden van la Gazette de France: „Victor Emmanuel schendt de heiligste beginselen der maatschappijen, om zijne eersuchtige plannen ten uitvoer te brengen."

Men zou niet anders over den Amerikaan Walker kunnen spreken, die in den Staat Honduras is gevallen. De heer de Goyon is gisteren avond naar Rome vertrokken.

Sommigen beweren dat de Paus den generaal de Lamoricière naar Rome zou hebben ontboden om hem aan te bevelen geen nutteloozen tegenstand te bieden. Ook zegt men dat de Italiaansche vloot, onder de bevelen van den admiraal Persano, Napels heeft verlaten om zich naar Ancona te begeven.

La Patrie deelt heden avond de navolgende jongste berigten uit Italië mede:

„De baron Brenier, gezant van Frankrijk, heeft zich met het personeel der legatie te Napels ingescheept om naar Parijs terug te keeren. De vertegenwoordigers der andere Mogendheden hebben bevel ontvangen om onmiddellijk het Koninkrijk der Beide Siciliën te verlaten.

„Het blijkt uit officiële bescheiden dat de beweging in de Marken en Umbrië, die van Bologna uit wordt geleid, zich niet uitbreidt onder de bevolking van het Land."

Men zegt dat de Prins van Metternich geen gebruik zal maken van zijn geheelen verlofsijd, maar uit hoofde van het gewigt der omstandigheden onmiddellijk te Parijs zal terugkeeren.

Er is sprake van nieuwe belangrijke havenwerken te Marseille aan te leggen. De Keizer heeft bij zijn bezoek op de reede dier stad en na zich verslag te hebben doen geven omtrent den tegenwoordigen toestand ten aanzien van de verdediging en de veiligheid der schepen, bevolen dat men een onderzoek zou wijden aan het leggen van een dijk, waardoor voor Marseille eene reede zou worden tot stand gebracht, welke die van Cherbourg in uitgestrektheid zou overtreffen. Deze reede zou ten doel hebben om tegelijkertijd en uit een militair oogpunt de onberekenbare rijkdommen, welke in de maritime en handels inrigtingen liggen opgestapeld, te beschermen, en eene veilige toevlucht te verlenen aan de vaartuigen, bij het in- en uitzeeilen, voor het gemakkelijk te voornies geval dat de havens overgevoerd waren.

De Constitutionnel deelt eene treffende episode mede, welke deser dagen te Tonion plaats greep. Onder de veroordeelden op de galeijen bevond zich een zekere X., veroordeeld wegens deelneming aan oproerige bewegingen te Bedarrioux. Reeds had men vroeger uit sommige omstandigheden vermoed dat hij de ware schuldige niet was, maar veel eer het slagtoffer van eene geregeltelijke dwaling, aan welke hij zich vrijwillig had onderworpen, ten einde zijn broeder, die als werktuigkundige werkzaam was bij het sneraal van Toulon, te redden. Eenigen tijd geleden hij overleed dje broeder, ten gevolge van een ongelukkig toeval en van dat oogenblik af streefde de veroordeelde niet langer te verklaren dat hij onschuldig was en zich den treurigen toestand waarin hij verkeerde alleen had getroust, ter wille van zijn broeder, die in zijn beroep een loon verdienende groot genoot om geheel zijn gezin te onderhouden. Zoedra men zekerheid had verkregen omtrent de onschuld van het slagtoffer, heeft hij, op het advies van den commissaris der ga-

leijen, dadelijk van den Keizer volle en geheele gratie en bovendien eene som van 200 francs ontvangen.

— Den 13 deser wordt uit Nizza aan den Moniteur geschreven: „De Keizer en de Keizerin verlaten Nizza heden avond en scheijen zich naar Ajaccio in. Op de verschillende door hen gedane uitspraken, met name dat naar den mond van de Var, de bedijking waarvan eene groote uitgestrektheid van grond aan den landbouw schenken zal, hebben Hunne Majesteiten even als gisteren het levendigst en geestdriftigst onthaal ontmoet. De inwoners van Nizza hebben op die wijze hunne vreugde en verknochtheid aan den dag willen leggen, en de Keizer en de Keizerin moeten de diepe overtuiging met zich wegdragen dat zij zich de sympathie des geheelen Lands verworven hebben."

BELGIË.

BRUSSEL 14 september. — De Prins en Prinses van Joinville zijn heden middag uit Duitschland alhier aangekomen. Zij begaven zich vervolgens in rijtuig van het hof naar het kasteel Laeken, waar een familie-diner plaats had, dat ook door den Hertog en de Hertogin van Brabant werd bijgewoond. De Prins en Prinses van Joinville vertoeven slechts korten tijd te Brussel en begeven zich naar Claremont bij de Koningin Marie Amélie.

— Tegenover de verschillende démentis welke zijne mededeeling, betreffende eene tegen de Fransche interventie gerigte overeenkomst in drie punten, tusschen Engeland, Pruisen en Oostenrijk, ontvangt, herinnert de Nord dat hij, ofschoon verlangende al de door hem ontvangen inlichtingen aan zijne lezers mede te deelen, dit maal met de meeste onzigtigheid is te werk gegaan. Intusschen, zegt hij verder, vermindert noch de in beslagnemng in Parijs, noch het démenti der Engelse bladen, het vertrouwen dat wij stellen in de bron dier inlichtingen.

Een weinig lager bevat dat blad eene nieuwe mededeeling, in den vorm van eene correspondentie uit Konstantinopel, die mede van hoogst ernstigen aard is en die, zoo zij niet ten volge bewaarheid wordt, de beschuldiging zou regtvaardigen dat de Nord gewoon is de meest gewaagde en ongerijnde geruchten als vertrouwde berigten in zijne kolommen op te nemen. Het geldt niets minder dan een complot, dat tegen den Sultan van Turkije, zou gemeed zijn door diens broeder en waarin de Engelsche gezant te Konstantinopel, sir Henry Bulwer, de hand zou gehad hebben.

In de bedoelde correspondentie wordt herinnerd dat Abdul Medjid bij zijne trouwbestijning het regt zou gehad hebben, volgens de onheugelijke gebruiken des Lands, zijn broeder Abdul Aziz te doen verwoeren. Hij deed het niet en verlegde zelfs diens broeder de vrijheid om zich buiten het serail te begeven en in het openbaar te vertoonen. De Britsche ambassadeur nu, wanhopende om den Sultan een ministerie te doen benoemen dat de Engelsche politiek onvoorwaardelijk in de hand werkte, sloeg het oog op Abdul Aziz. Reeds had zijn eisch tot verheffing van Mehmet Ali Pacha tot grootvizier en van Omar Pacha tot Seraskiër eenigen tijd geleden een hooger organiatigen indruk op de Porte gemaakt, omdat beide genoemde mannen groote vrienden waren en de eerste reeds vroeger een plan had gemeemd om Abdul Medjid te onttronen. Eenige dagen later deed zich een incident voor, waardoor de vrees van den Turkischen Volk maar al te zeer bevestigd werd. Toen Abdul Aziz in den avond van 24 augustus vernam dat de politie keanis droeg van een bezoek des Britschen ambassadeurs aan boord van zijne stoomboot, verwittigde hij van zijne zijde zijnen broeder, den Sultan, dat sir Henry Bulwer den vorigen dag aan boord van zijn schip was gekomen en het verlangen had te kennen gegeven daarmede een togt in den Bosphorus te maken. De Sultan riep zijne Ministers bijeen en deelde hun zijne bezorgheid mede; werkelijk wisten deze dat de Engelsche gezant sints eenigen tijd, door bemiddeling van tusschen-personen, in gemeenschap stond met de persoonlijke vijanden en belagers van den Sultan. Just op dit oogenblik werd het bezoek van sir Henry Bulwer aangekondigd, die lord Dufferin, Britsch commissaris in Syrië, aan den Sultan kwam voorstellen. De Sultan zeide echter niets, maar toen de beide heeren vertrokken waren, riep hij zelf met luide stem den tolk des ambassadeurs, Pisani, terug en vierde tegenover hem zijn toorn bot met de woorden: „Uw gezant gedraagt zich op eene onwaardige wijze jegens mij. Ik weet dat hij tegen mijn persoon zamenzwert. Laat hem niet meer voor mij verschijnen, want van dit oogenblik af houd ik op hem als den gezant der Koningin van Engeland te beschouwen."

De zaak werd al spoedig ook buiten het paleis bekend. Sir Henry Bulwer deed, door de bemiddeling van den Grootvizier, den Sultan eene regtvaardiging toekomen, inhoudende dat hij bij vergissing aan boord van de stoomboot zijns broeders was gekomen, enz. Deze regtvaardiging kwam nu verschillende redenen aan iedereen zeer gezocht voor, maar zij werd gevolgd door een postscriptum, waarin de gezant verklaarde dat, wanneer zijne duigenaemde verontschuldiging niet werden aangenomen, hij niet zijns geheele ambassade Konstantinopel zou verlaten. Dit postscriptum heeft de Ministers bewogen om op hunne beurt den Sultan te bewegen de verontschuldiging aan te nemen.

— Deser dagen is door Z. K. H. den Prins Regent van Pruisen op de tentoonstelling te Otende aangekocht de schilderij van den heer J. Theo. Kruseman, voorstellende: De equipage der brik de Nijverheid, het brandende schip bij stormweer verlatende.

DUITSCHLAND.

BERLIN 13 september. — Men zegt nu dat de Prins Regent Koningin Victoria, die den 24 of 25 deser in Duitschland verwacht wordt, reeds te Aken zal begooeten.

— De Rector en Senaat der Berlijner universiteit hebben gisteren het uitnodigingsprogramma voor het in de volgende maand te vieren vijftigjarig jubileum van de universiteit verzonden. Volgens dat programma vereenigen zich de afgevaardigden zaterdag den 13 oktober in de woning des rector, zondag ten twaalf ure heeft de vergadering in de groote hoorzaal der universiteit plaats, maandag morgen ten negen ure vereenigen zich de leeraars, studenten en feestgasten in het universiteitsgebouw, en begeven zich ten tien ure in optocht naar de Nicolaïkerk, waar een kerkelijk feest plaats heeft en de feestrede in de Hoogduitsche taal door den rector gehouden wordt, waarna de studenten in optocht naar het universiteitsgebouw terugkeeren. Dien avond ten acht ure worden de feestgasten bij den minister van Bethmann Hollweg ontvangen. Dinsdag ten elf ure worden de eerepromotien der drie faculteiten in de Sint Nicolaïkerk gehouden, ten drie ure vereenigt men zich aan den feestmaaltijd en des avonds wordt een bal in de zaal van Kroll gegeven. dat woensdag den 17 oktober door kleinere maaltijden bij den rector, den deken en andere leden der universiteit gevolgd wordt, terwijl des avonds een optocht der studenten bij fakkellicht de feestelijkheden zal besluiten.

— Tot de hier verspreide geruchten behoort nu weder, dat Oostenrijk het voornemen aan den dag heeft gelegd als Italiaansche Mogendheid in den Kerkelijken Staat tuschen beide te komen, en hierop tot antwoord ontvangen heeft dat die interventie dan alleen door Italiaansche soldaten zou kunnen geschieden.

ITALIË.

TURIJN 12 september. — De Opinione behelst, onder het opschrift: „de vertoogen der buitenlandsche Mogendheden,” de volgende redenering:

„Op de afkeuringen van den Constitutionnel volgen de waarschuwingen van de Patrie. Dat dagblad zegt hoe de vreemde Mogendheden ernstige vertoogen bij onze Regering gedaan hebben, ten opzichte van het door haar genomen besluit om de Romeinsche Staten binnen te rukken. Ons Ministerie kon die voorzien, want nooit neemt zij besluiten van enig gewigt, zonder dat de diplomatie tuschen beide tracht te komen en te verhinderen dat zij ten uitvoer gebragt worden. Maar de diplomatie behoort op de innerlijke voorwaarden van het Italiaansch Schiereiland te letten. De nota, den kardinaal Antonelli toegezonden, is geen op zich zelf staand feit, noch de oorzaak van nieuwe verwikkelingen, zij hecht zich aan een reeks van gebeurtenissen, die zich sedert een jaar in Italië ontwikkelen, en is het gevolg van ernstige verwikkelingen, die wij niet hebben doen ontstaan, en waaraan het van belang is een einde te maken. Wij hebben geen aanleiding gegeven tot de stelling waarin de Pauselijke Regering gebragt is. Wij zijn het niet die haar aan de omwenteling ter prooi gegeven hebben, door den ootlog van 1859 aan te vangen, noch haar vermaand hardnekkig wederstand aan de begeerten, de wenschen, de vertoogen der bevolking te bieden. Al de groote Mogendheden hebben het Hof van Rome aangemaand de noodige inwilligingen aan den tijd en de omstandigheden te doen, en haar de rampen voorspeld die uit hare hardnekkigheid voort zouden spruiten. Heden, nu hare voorspellingen bewaarheid worden, wat reden hebben zij nu om feiten te veroordeelen die, in de tegenwoordige omstandigheden, onvermijdelijk zijn, en in het beletten waarvan zij, in weêrwil van hare raadgevingen en haar gezag, niet slagen zullen?

„Zou Europa het met onverschilligheid kunnen aanzien dat de Italiaansche beweging zich zonder een middelpunt, zonder leiding, ontwikkelde; zonder dat een geregeld, gevestigd, erkend Gouvernement haar bestuurt en matigt? Indien het er de voorkeur aan geven moet dat de Sardijnische Regering de teugels der algemeene zaak in handen houde en het mandaat vervulle, haar niet alleen door het Congres der Italiaansche Volken, maar bovendien door de toestemmende of aarzelande diplomatie opgedragen, is het dan geen tegenstrijdigheid dat zij vertoogen tegen een noodzakelijk geworden gebeurtenis doet? Door zich tot onze Regering te wenden, ten einde het binnenrukken van ons leger in de Romeinsche provincien te beletten, trachten de Mogendheden waarschijnlijk niets anders dan zich van alle verantwoordelijkheid ten opzichte der toekomst van de Italiaansche beweging te onttaan.

„Wij mogen aannemen, dat onze Regering nooit getracht heeft hare handelingen van de goedkeuring der overige Mogendheden afhankelijk te maken, veel minder nog deze voor hare handelingen en hare staatkunde verantwoordelijk te stellen.

„De staatkunde onze Regering kan geen ander doel hebben dan de nationale onafhankelijkheid, op den vrede, de orde en de vrijheid gegrondvest. Het is eene grootmoedige taak die zij daardoor heeft op zich genomen, en die zij getracht heeft op de meest gepaste wijze te vervullen, door de nationale zaak niet van het algemeen Europeesch belang af te scheiden.

„Maar niet alle Mogendheden wijten haar dank voor de zorg die zij jegens de Europeesche belangen aan den dag legt. Eenige van haar zouden schrikken indien de omwenteling, alle slaghoornen omver rukkende, de naburige Landen overstromde en den openbaren vrede bedreigde, en desniettemin staande brengen zij geenerlei dank aan de Regering die haar zoodanig gematigd heeft dat zij haar doel bereiken kan, met vermindering der rampen, welke nagenoeg al de groote Staats-omwentelingen aan die Staten zelve berokkend hebben die alleen toeschouwers hoopten te blijven. Indien de Italiaansche omwenteling voor buitensporigheden en wanordelijkheden bewaard is gebleven, indien zij Europa door hare gematigdheid heeft verbaasd, dan heeft men dit gewis aan het gezond verstand der bevolkingen en aan de nationale eendracht te danken, maar, aan den anderen kant ook aan de haar door de Sardijnische Regering gegeven rigting, aan den ijver dien deze betoond heeft om elke afwijking voor te komen, aan den magtigen invloed van Victor Emmanuel op geheel Italië. Kon men, als de Bourbonische dynastie eenmaal gevallen en Garibaldi Napels binnengetreden was, gelooven dat de bevolkingen der Marken en van Umbrië zich onder het juk des generaal de Lamoricière onderworpen betoonden zouden, en dat zij, terwijl hare broeders voor de vrijheid herboren werden, het stelsel van den staat van beleg zouden aannemen? Dat ware het onmogelijke gevegd van bevolkingen die voor hare Regering geene andere gevoelens dan die van afkeer, haat en verachting voeden, en die onder andere omstandigheden reeds aan Europa getoond hebben hoe zij zich zelf regt weten te verschaffen, als Europa haar dat weigert. Of onze Regering treedt tuschen beide om de omwenteling der Romeinsche Staten te matigen, of men moet zich op ontzettende schokken en troebelen voorbereiden. Het zou eene helsche staatkunde zijn, die welke eene Italiaansche Regering aanniedt onverschillig toeschouwer van opschuddingen te zijn, die den weg voor de vreemde tuschenkomst banen en de tot hiertoe verkregen voordeelen vernietigen zouden.

„Eene zoodanige door Italië veroordeelde staatkunde zou door de Sardijnische Regering niet opge-

volgd kunnen worden. Geen Ministerie zou de verantwoordelijkheid voor eene houding kunnen op zich nemen, die de Regering haar vertrouwen zou ontlenen en allen invloed doen verliezen. De Ministers van Victor Emmanuel hebben niet te kiezen tuschen verschillende wegen. Een enkele is voor hen geopend, en deze is het dien zij moeten volgen. Indien Europa hinderpalen daartegen wilde in den weg stellen, Italië zou daardoor lijden, maar de overige Staten nog meer, want Italië, sterk op zijne regten, zal er in slagen zich te vestigen, in weêrwil der moeilijkheden die het omringen, terwijl de overige Staten in de door hen zelf verwekte wanordelijkheden eene verhindering van de terugkeer des vredes en een kiem van nieuwe verwikkelingen ontmoeten zouden.”

— De dagorder, door den generaal Cialdini uitgevaardigd op het oogenblik toen hij te velde trok, luidt dus: „Soldaten van het 4de legerkorps! Ik voer u tegen eene bende gelukzoekers aan, die door den goddoort en de plunderzucht naar onze gewesten gevoerd zijn. Strijd, verstoot mededogenloos die ellendige huurlingen; dat zij door uwe hand toorn van een Volk gevoelen, dat zijne nationaliteit en zijne onafhankelijkheid bespelt. Soldaten! Perugia sischt wraak, en, zij het ook spade, het zal die hebben!”

Per Telegraaf.

LONDEN 15 September.

Volgens den Times zou een aanval van Garibaldi op de bezetting van Rome tot den ondergang van Italië leiden. Wanneer de generaal de Lamoricière in eens voor goed werd verslagen, zouden Frankrijk en Piemont zich waarschijnlijk verstaan: de afstand van nog eene provincie of van een der Hertogdommen zou alles kunnen doen schikken. Duurde de strijd echter lang, dan bestond er gevaar, dat de Roomsche Katholieke Mogendheden tuschen beide kwamen, en de vernietiging der vrijheid van Italië zou daarvan het gevolg zijn.

De Morning Post zegt, dat de Franche Gezant te Turijn alleen is teruggeroepen om politieke mededeelingszaken te vermijden. Volgens dat blad, zou Keizer Napoleon niet voornemens zijn, zich inderdaad tegen de plannen van Sardinië te verzetten.

Tweede depeche.

Volgens den heden bekend gemaakte wekelijkschen staat der Bank van Engeland is het bedrag der in omloop zijnde bankbiljetten met £ 626,005 verminderd en dat van den voorraad edel metaal met £ 63,155 vermeerderd.

Derde depeche.

De Arabia, die den 6 New-York verliet, is aangekomen met 61,241 dollars in specie. Geldmarkt zeer levendig. Fondsen met veel handel. Illinois-spoorwegaandeelen 86. Katoen vast. Meel stijgend. Tarwe en Maïs 23 hooger. New-Orleans 5 sept. Katoen, middling upland onveranderd. Chicago 3 sept. Meel 10 lager.

PARIJS 15 September.

De Constitutionnel bevat een artikel van den heer Grandguillot, waarin hij de ten opzichte van Italië gevolgde staatkunde ontvouwt en de oorzaken daarvoor aangeeft. Hij keurt het gedrag van Piemont af, doch zegt, dat het desniettemin noodzakelijk is, dat die Staat het onoverwinnelijk bolwerk blijve van het Schiereiland. De wettige vergrooingen, welke Piemont aan onze gezamenlijke overwinningen en aan de tractaten verschuldigd is, mogen in geen geval in de waagschaal gesteld worden.

TURIJN 14 September.

De generaal Cialdini heeft op den weg van Acona een vijandelijk korps ontmoet en verstrooid. Die generaal is te Sinigaglia teruggekeerd, 200 Duitsche krijgsgevangenen met zich voerende.

Het officieel dagblad van Turijn deelt een memorandum mede, door de Regering des Konings den 12 september aan hare vertegenwoordigers in het buitenland gerigt. In dat memorandum wordt het tafereel van den toestand van Italië na den vrede van Villafranca geschetst en op de weigering van het Hof van Rome op het verlangen van Piemont, op de terugzending der vreemde legioenen uit het Pauselijk gebied, gewezen. Het memorandum verklaart verder, hoe de Sardijnische Regering, om gebiedende door zijne eigene veiligheid voorgeschreven redenen, niet kan toelaten dat de Italiaansche nationale beweging in regeringloosheid en wanorde verloren gaat. Zij geeft nieuwe verzekeringen dat de Koninklijke troepen zorgvuldig de stad Rome en haar grondgebied zullen eerbiedigen, en doet een nieuw beroep op den Paus, die, nu eenige jaren geleden, zelf de nationale beweging bezield. Het memorandum besluit met te zeggen dat, wanneer de Paus erkennen zal dat de wedergeboorte van Italië in de besluiten der Voorzienigheid ligt, hij op nieuw de Vader der Italianen zijn zal, gelijk hij niet opgehouden heeft de doorluchtige en geëerbiedigde Vader der geloovigen te wezen.

TURIJN 15 September.

Generaal Fanti is gisteren te Perugia binnengerukt. Die stad is genomen, na een hevig gevecht in alle straten. De vijandelijke troepen hadden zich in de vesting teruggetrokken, doch hebben zich 's avonds overgegeven. Onze troepen hebben 1600 krijgsgevangenen gemaakt, waaronder den generaal Schmidt. Wij hebben slechts een gering verlies aan manschappen geleden.

LONDEN 15 September.

THEE nominaal. — KOFFIJ. Plant. Ceylon 70/474. — SUIKER vast. — RIJST stil. — LIJNZAAD. Zwarte Zee stil. — TALK in loco 52/3, Oct. Dec. 52/3 a 52/6, Voorjaar 53/ stil. Aflev. in cons. der week 1245 v., aanvoer der week 4843 v. — HANDEP. Petersburg. Rein £ 29; Riga Rein £ 31. — COCHENILLE. Honduras zilver tot middel sijn 3/1 a 3/9 vast.

LIVERPOOL 15 September.

KATOEN. Omzet 6000 b., markt ferm. Middling 7 d. Orleans 7 1/4. — OLIEPOLIS vast.

BERLIJN 15 September.

ROGGE per Herfst 46 1/2; per Voorjaar 46. — OLIE per Herfst 11 1/2; per Voorjaar 12 1/2.

PARIJS 15 September.

Frankrijk 3 pc. 67.90; dito 4 1/2 pc. 95.20. Credit Mob. 677. Spanje 1 1/2 pc. 39; dito binnenl. 3 pc. 46 1/2.

LONDEN 15 September.

De 3 pc. Geconsolideerden 93 1/4. Spanje 1 1/2 pc. 39 1/2. Mexico 3 pc. 21 1/4.

WIJNEN 15 September.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 64.50; dito Nation. 5 pc. 75.60. Wissel Londen £ 132.75.

FRANKFORT 15 September.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 46 1/2; dito Nation. 5 pc. 54 1/2. Spanje 1 1/2 pc. 38 1/2; dito 3 pc. 46 1/2.

ANTWERPEN 15 September.

Oostenr. Metalliek 5 pc. 46 1/2; dito Nationale 5 pc. 55 1/2.

Ingezonden Stukken.

Plaatselijke gemaalbelasting te Oud-Beijerland.

Ten einde mijne mede Ingezetenen, door wie deze Courant algemeen gelezen wordt, te overtuigen, dat ik als lid van hun bestuur ook ten dezen, waarover zoo veel billijk gemor is, volgens mijnen raadseed „de belangen der gemeente met al mijn vermogen zoek voor te staan en te bevorderen”, moet ik nog eens op dit onderwerp openlijk terugkomen.

Voor ons gemeente-gemaal zijn belast de tarwe en de rogge, en dus ook het daarvan ingevoerd wordende meel en brood. Maar er wordt nog zóó veel meelgebak, collectief lekkers of zoetgoed genaamd, en koek ingevoerd, dat er expressie snoepwinkeljes van bestaan en zij ook in bijna alle winkels, vooral der kruideniers, voorkomen. Al welk meelgebak daarom ook aan die gemaalbelasting onderworpen moest zijn.

Reeds den 6 dec. 1859 heb ik in mijne betrekking van lid van den Gemeenteraad dit aan onze burgemeester schriftelijk en gemotiveerd medegedeeld, zelfs met bijvoeging eener gedrukte verordening van de plaatselijke gemaalbelasting te Delft, daartoe expresselijk door mij aangevraagd, waarbij dit meelgebak speciaal en wel in de hoogste klasse belast is; den 19 daaraanvolgende heeft de B. mij schriftelijk geïnformeerd „dat in mijn verlangen is voorzien, aangezien de koek belast is”, den 21 echter, heb ik daarop beleefdelyk gerescribeerd, dat alle koek wel lekkers, maar alle lekkers geen koek is, en er dus in mijn verlangen niet geheel is voorzien; maar zonder er verder iets meer van te vernemen. Dan tot mijne verontwaardiging heb ik van den Gemeente ontvanger gehoord, dat die koekbelasting wel bestaat, maar NB. niet ingevorderd wordt; en wil ik daarom hier den B. openlijk afvragen, hoedanig dit zijn officieel gedrag en omtrent mij, als lid van den Gemeenteraad, en omtrent art. 70 der door hem bezwoeren gemeentewet, waarbij „de Burgemeester met de uitvoering der raadsbesluiten belast is” gequalificeerd moet worden.

Voorral bij de aanstaande jaarmarkten zal ik mij alzooveer grootlijks ergeren over de menigte lekkers en koek, welke zonder gemaalbelasting, en dus niet alleen tot groot nadeel onzer gemeentekas, maar ook tot onverantwoordelijke benadeeling onzer gevestigde bakkers, in de gemeente gevoerd wordt, en aan het geld, dat daaraan door de mingevoerde, vooral bij het koek loteren (verloten), om welke speelmanie zelfs de noodzakelijkste kleedingstukken verkocht en verpand worden, en waarom eene goede politie er wel tegen zou ijveren, verkrist wordt — maar mijn geweten zal mij vrijspreken van meinede, dat is „van moedwillige schending eener bezwoorene zaak”.

Dr. J. W. E. DE MAN.

In de R. C. van den 8 September ll. as ik een Ingezonden Stuk van den Heer Dr. M., waaruit mij bleek dat ook te Oud-Beijerland de Gemeenteraad de jaarwedde van een Onderwijzer had geregeld niet overeenkomstig artikel 69 der wet op het Lager Onderwijs.

De Gemeenteraad van Heinoord heeft in zijne openbare Raadsvergadering van den 8 Februarij jl. in overleg met den Heer Schoolopziener in het 8ste district van Zuidholland (welke Heer met den Burgemeester van Heinoord, met den Burgemeester van Oud-Beijerland enz. enz. één persoon uitmaken, vervat in den Heer A. Vogelsang) besloten:

a, de jaarwedde van den Hoofdonderwijzer S. te bepalen op f 800 's jaars;

b, hem toe te staan vrije woning;

c, de sub. b genoemde voordeelen leggen aan den Onderwijzer onder meer anderen de verplichting op des winters de schoolkachel aan te maken.

Dit besluit is genomen met meerderheid van stemmen op de voorlichtingen van den E. A. heer Burgemeester, en zulks niettegenstaande den Onderwijzer, ingevolge voornoemd art. 69, het gevoelen van HH. Gedeputeerde Staten en den Inspecteur van het Lager Onderwijs in dit gewest, f 864 toekomt. De argumenten daarvoor door den Burgemeester aangevoerd waren dan ook geheel à la Vogelsang.

Men zou uit dit alles haast aannemen dat de heer Vogelsang een antipathie heeft tegen den onderwijzerstand, doch dit is toch bij hem als Schoolopziener niet te veronderstellen???

Immers meergemeld art. 69 zal door hem wel begrepen worden?

Indien dit niet het geval ware, zou het dan niet goed zijn.... (maar 't zou te gek staan en hij zou bij de andere jongens te veel uitsteken) dat hij bij de Heeren S. & E. nog eens eenige dagen school ging ten einde de ware betekenis van art. 69 te leeren?

Men ziet alzoov dat ook hierin de Heer Vogelsang als Schoolopziener even als te Oud-Beijerland als Voorzitter van de Plaatselijke Schoolcommissie eene rol speelt.... en welke rol???

Zal zoo iets: den ijver van den Onderwijzer opwekken? de goede verstandhouding tuschen Onderwijzer en Gemeenteraad aankweken? bovenaal bevorderlijk zijn aan het onderwijs in het algemeen?

Ziedaar vragen waarop ik het antwoord overbodig acht: een iegelijk geve het aan zich zelve.

Zoo veel is zeker dat een goed onderwijs den mensch in vele opzichten veredelt, doch een verwaarloosd onderwijs (hetzij dit geschiedt door onderwijzer, leerling of iemand anders) daarentegen hem wanneer hij eenmaal in maatschappelijke betrekkingen geplaatst is de onvoorzigtigste dwaasheden doet begaan, mij dunkt dit kon de heer A. Vogelsang de schoolopziener bij zich zelve te weten komen.

Heinoord den 13 September 1860.

P. LERUWENBURGH W. Bz., Wethouder.

Oud-Beijerland 13 September 1860.

Mijnheer de Redacteur!

In het Bijvoegsel van uw nummer van 13 September 1860, n. 219, vind ik onder de Ingezonden Stukken een artikel, getiteld: „OUD-BEIJERLAND”.

Het betreft het uitbreken van een beschoonkome uit het op het Raadhuis aangevozen vertrek tot bewaaruhs. — In dat stuk staan evenwel onwaarheden als het regels tel. Overdreden is wat wordt gezegd van „reuzenkracht” en van „een woedende Hercules”.

Gelogen is: „dat bij de komst van den Rijksveldwachter de gevangene dadelijk stil was en beloofde zich stil te houden.” De Rijksveldwachter heeft geen woord tot den gevangene gesproken.

Gelogen is: „dat de Rijksveldwachter niet was gekleed,” en „de gemeente politie-agenten bijeen bleven.” — Gelogen is: „dat de deuren van het Raadhuis voor den „Burgemeester waren opengezet,” als ook dat deze herhaaldelyk is geroepen. De Burgemeester is niet geroepen.

Gelogen is: „dat het tegenwoordig Raadhuis vroeger „was eene criminele gevangenis” en eveneens is wederom gelogen dat gemeld wordt van „vergane deuren” en het „rammeij van een gat in den muur.”

Overigens toont de schryver in enkele redeneringen niet de minste kennis van zaken te bezitten.

Waarheid is dat een persoon, in bewaring genomen, is ontvlugt door het breken van een gat in den muur. De deuren wederstonden alle geweld. Voor zoover pligtverzuim bestaat is dit eene zaak die behoort tot het kennis nemen en het beoordenelen van en door de bij de wet aangewezen magten.

Het is kleinheid over eene zoo nietige zaak, voor het publiek van geen belang, een zoo partijdig en logenachtig bericht in te zenden.

Ik moet hier bijvoegen dat het aan de ingezetenen van Oud-Beijerland leed doet, dat een ellendeling in haar midden is die telkens blijk geeft lust te hebben haar in hare aambtenaren, in hare instellingen, in hare gegoedheid

en wat niet al te beleedigen. Kan het dezelfde persoon zijn omtrent wie, — om de minste passage aan te halen — in een brief geschreven werd:

„Ik hoop dat men zich aan den ouden vuilak niet te veel zal storen, maar men hem zal beschouwen als een gevaarlijk sujet, ongeschikt onder een eerlijk en oprecht verkeer te worden opgenomen en geheel ongeschikt om „eene charge d'honneur te bekleeden.”

Overigens wenschte ik om de eer der redactie dat in een geaccrediteerd blad niet artikelen werden opgenomen van zoo nietig keukenbelang als dezer dagen werden aangevraagd. — Ook eene redactie moest zich herinneren dat altoos personen worden gevonden die ten regel hebben „laster altoos, laster onophoudelijk er zal ten slotte ien kleven” — en weten dat de laster wordt gevoerd naar mate hij ingang vindt.

Oud-Beijerland 13 September 1860. V.

's Hertogenbosch 11 September.

Wij hadden dezer dagen het genoegen het onder de leiding van den beroemden Strackée vervaardigd klein model van het standbeeld voor H. Tollens Cz. te mogen bezichtigen. Het is een allerfraaist beeld, dat onze verwachting voor 't oorspronkelijk werk hoog gespannen heeft, en een voortreffelijk getuigenis aflegt van de geniele opvatting, die Strackée in zijne compositie heeft nedergelegd niet alleen, maar ook van den veelbelovenden aanleg van den vervaardiger, den jeugdigen kunstenaar P. de Leeuw.

Wij mogen er bijvoegen dat het beeldje, tijdens de onthulling van het monument, eenige dagen zal te bezichtigen zijn bij den kunsthandelaar W. J. H. van Oosterzee, en de gelegenheid aangeboden wordt tot inschrijving op een afgietsel van hetzelfde.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 15 September.

OVERLEDEN: S. van Buuren, d., 4 j. — M. Boers, wed. H. Herold, 54 j. — L. Coenraad, z., 12 j. — C. G. ander Brugge, z., 7 d. — J. de Gooijer, z., 2 m. — J. Broekhoven, z., 3 m. — P. C. Warnaar, z., 2 m. — F. H. Anterman, d., 2 m. — H. H. Ruybroek, z., 5 j. — A. P. den Hartog, d., 1 j.

BEVALLEN: C. Groeneweg, geb. IJsselstein, levenl. z. — M. Hemmes, geb. Wijmans, levenl. d. — C. Cohen, geb. Samson, levenl. d. — D. Heynsbroek, geb. van Hessel, d. — A. M. Brinkmann, geb. Jäger, d. — F. J. Vrijenhoek, geb. van den Berg, d. — M. C. F. van Galen, geb. Beukers, z. — J. J. van As, geb. Vergalen, z. — H. M. Rijnhart, geb. van Duinen, d. — L. J. van Steel, geb. Burcksen, z. — A. M. de Zwart, geb. Croes, d. — L. Schuller, geb. Melker, d. — H. Mosson, geb. Wittebol, d. — J. M. van Smaalen, geb. Hendriks, d.

ONDERTROUWD: J. Blankenaar, jm. 25 j., met M. van Eck, jd. 23 j. — A. B. J. K. Hafkenscheid, jm. 23 j., met M. C. Nichtig, jd. 22 j. — P. van Dam, jm. 29 j., met M. Vermeulen, jd. 27 j. — J. J. Köhler, jm. 33 j., met J. M. Sweben, jd. 29 j. — M. Pool, jm. 27 j., met M. de Klerk, jd. 22 j. — S. R. Stokvisch, jm. 32 j., met R. Hartog, jd. 20 j. — M. C. Nieuwpoort, jm. 24 j., met M. C. van Erk, jd. 29 j. — W. van der Wal, jm. 30 j., met P. van Hoek, jd. 25 j. — T. Groene, jm. 23 j., met A. van Remundt, jd. 24 j. — P. J. Kriellaart, jm. 25 j., met A. van Giersbergen, jd. 24 j. — A. de Man, jm. 23 j., met C. W. Bourgougnon, jd. 23 j.

242ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 17de Lijst.

Trekking op 15 September.

GETROKKEPRIJZEN.

Prijs van f 1000 en Premie f 30000: N. 15966

N. 8101 Niet en Premie f 3000

Prijs van f 100: N. 5909

Prijzen van f 70:

505 4573 6627 9642 12055 14344 15365 17045
2935 4644 8576 9785 12977 14557 15696 18826
3375 5858 8794 11272 13177 15046 16831 19714
3441

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, mede voor Passagiers, het Nederl. Barkschip Dorothea Henrietta, kapit. D. Smit. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuiper, van Dam & Smeer.

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAJA, voor Goederen en Passagiers, het Nederl. gekoperd Fregatschip Johannes Lodewijk, kapit. A. H. van der Waal. Adres bij Kuiper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA en SOERABAJA, het Nederlandsch Fregat Doggersbank, kapit. T. Mammes. Adres bij de Reeder C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Snermond.

BATAVIA en SAMARANG, voor Passagiers en Goederen, het Nederl. Campagne-Barkschip Albrecht Beyling, kapit. J. Muller. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co te Rotterdam, en de Groot, Roelants & Co., te Schiedam.

BOSTON, het Nederl. Brikachip Vasco da Gama, kapit. H. B. de Groot; vertrekt begin October. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, het Nederl. Galjoetschip Marinus en Geertruid, kapit. J. van der Tas; vertrekt laatste helft van October. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

DUBLIN, het Ned. Kofschip Minerva, kapit. M. Heykamp; vertrekt 18 September. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBALTAR, MALTA en MESSINA, het Nederlandsch Hoekerschip Californie, kapit. D. van der Valk. Adres bij Kuiper, van Dam & Smeer.

GIBALTAR en MALTA, het Nederl. Schoonerschip Hoop, kapit. J. Manneke. Adres bij Seunven & Co. GOTHENBURG, het Zweedsch Barkschip Hedda Fredrika, kapit. O. L. Larssen. Adres bij Wambersie & Zoon.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Alcock. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seahird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY (via NEWHAVEN) het Engelsch Kotterschip Marpo, kapit. Fr. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

KOPENHAGEN, het Nederl. Kofschip Urana, kapit. W. A. Banting, om ten spoedigste te vertrekken. Adres bij Kuiper, van Dam & Smeer.

LISSABON, het Hoekerschip Kleinkinderen, kapit. D. Haddeman. Adres bij Seunven & Co.

NEW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip State of Maine, kapit. C. W. Humphrey; vertrekt 10 October. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

NEW-YORK, het Bremer Fregatschip Charles, kapit. H. Deike. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Ellen Stewart, kapit. C. E. Coffin. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Seth Sprague, kapit. J. M. Gillespie. Adres bij Wambersie & Zoon.

PADANG, mede voor Passagiers, het Nederl. Barkschip Vesta, kapit. J. P. C. Gerrebrands. Adres bij de Reeder van Overzee & Co., bij de Cargadoors Hudig & Blokhuyzen en Kuiper, van Dam & Smeer, alhier, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

PHILADELPHIA, het Nederl. Galjoetschip Cadzandria, kapit. T. R. Oomkens; vertrekt begin van October. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Eendragt, kapit. A. J. Bos. Adres bij Kuiper, van Dam & Smeer.

TRIEST, het Nederl. Schoener-Brikachip Dankbaarheid, kapit. E. J. Kool. Adres bij Kuiper, van Dam & Smeer.

TRIEST, het Nederl. Schoenerschip Verwissing, kapit. G. G. Boon. Adres bij Kuiper, van Dam & Smeer.

Te Vlaardingen:

GIBALTAR, het Nederl. Hoekerschip Vereeniging, kapit. M. van Noord. Adres bij Kuiper, van Dam & Smeer.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM, gezien de daartoe strekkende uitnodiging van den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, van den 12den dezer maand, A, n°. 7223 (1ste afdeling);

Geven bij deze aan de belanghebbenden kennis van de door Zij Hoog-Ed. Gestrengde gedane aankondiging, inhoudende als volgt:

De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland;

Bragt ter kennis van de belanghebbenden, dat, volgens het vermoedelijk ingang van een paar nieuwe buitenverbedelingen in de schuitvaart van het Kanaal door de Heer L. Hoelands Janssen, op Donderdag den 20 September a.s. en eenige volgende dagen, de schuttingen, die de stroom niet zoo geregeld zullen kunnen geschieden als gewoonlijk, en de schepen, naar mate der omstandigheden, eenig oponthoud zullen ontmoeten.

Gravenhage den 12 September 1860.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd, (get.) VAN DER HEIM.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd, (get.) NIERSTRASZ. J. P. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

HOOFD van het GEMEENTEBESTUUR van ROTTERDAM brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, op den 12den dezer maand is executorie verklaard:

Den Kabinet van het Patentrecht, bevattende aanslagen in de wijken 9 en 10, dienst 1860-61, behoorende tot de tweede afdeling dezer Gemeente;

Dat vermeld Kabinet ter invordering is gesteld in handen van den Heer Ontvanger, en ieder daarop voorkomende verschuldigde aanslag, op den bij de Wet bepaalde termijn te voldoen, en dat heden de termijn van drie maanden ingaat, binnen welke de reclames behooren te worden ingediend.

Rotterdam den 15 September 1860.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur, J. P. HOFFMAN.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 15 September.

Onze lezers zullen zich herinneren dat wij voor eenigen tijd de regeling der suiker-contracten, zooals die onlangs door den Minister van Koloniën was tot stand gebracht, bespreken, dat die maatregel onzen bijval behoeft. Dit oordeel vond ook in Indië goedkeuring, gelijk blijkt uit hetgeen deswege in het vorige nummer van het Bataviaasch Handelsblad, anders een hevig oppositieblad, wordt gezegd, en in ons nummer van vrijdag 11. werd overgenomen. Met verwondering zagen wij dat de N. R. C., die anders gewoon is het „Algemeen Overzicht“ uit te geven, in extenso met te deelen, thans (zie N. R. C. van vrijdag 11.) dat alles weglaat, en het overige van dat „Overzicht“ letterlijk wedergeeft, met uitsluiting alleen nog van den laatsten volzin, waarin wordt gezegd dat de suiker-contracten niet zullen achterblijven om t'huus bij te dragen tot leniging van de schade hier te Lande door den Pinksterstorm aangerigt. Onlangs hield de hoogleraar Fruin eene inwijdingrede over de „Opachtbaarheid van den geschiedschrijver.“ Bij eene volgende gelegenheid zal Z. H. G. wellicht stof vinden om te spreken over de „Partijigheid van den dagbladschrijver.“

Gaf het eerste gedeelte van het feest, gewijd aan de viering van het 75jarig bestaan van het departement Rotterdam der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen algemeen genoegen, de feestmaaltijd waarmede die viering op gisteren werd voortgezet en besloten leverde voor hen die daaraan mochten deel nemen wederom een waar genot op. Dat feestmaal had plaats in de groote zaal van het departementgebouw in den Oport, daartoe smaakvol gedecoreerd; tegenover den ingang prijkte de buste van Nieuwenhuizen, den stichter der Maatschappij, en daarachter was een trofee van vlaggen, erpen en bloemen aangebracht, van toepasselijke inscripties voorzien, wat eveneens boven den ingang het geval was, terwijl verder rondom in de zaal op smaakvolle piedestallen en op de tribune keur van bloemen en heesters was aangebracht; dit decoratief, dat aan de feestzaal een zeer bevallig aanzien gaf, had men te danken aan de zorgen van de heeren van Hattem en Beem. De tafel zelve, welke hoedijzerwijze was geplaatst, was keurig ingericht en lof komt daarvoor toe aan den heer H. van Dornmolen, die zich had belast met alles wat den eigenlijken maaltijd zang en zich van die taak op de loffelijkste wijze heeft gekweten.

En zeventig leden van het departement Rotterdam der Maatschappij zat aan den disch aan, en hadden den vorigen avond twee leden van het hoofdbestuur te Amsterdam met den algemeenen secretaris de feestviering in den Doele bijgewoond, men achtte zich gelukkig dat de twee leden des hoofdbesturs ook aan het hoofd van den feestdich aanzaten met de leden van het bestuur van het departement, benevens de heeren B. Tours en W. Hutschenruyter. Onder eene uitmunten leiding heerschte een zeer gulle en hartelijke toon gedurende den geheelen avond en nog menig blij werd gegeven van hartelijke belangstelling in de Maatschappij en in alles wat goed is en schoon. Ook dit tweede gedeelte der feestviering zal steeds in aangename herinnering blijven.

Heden morgen had te Fijenoord, terwijl men bezig was met het inzetten der masten van een der flottille vaartuigen, een jongen, v. d. P. genaamd, het ongeluk door het breken van de strop, waardoor de mast neêrviel, getroffen te worden, waardoor hij eene belangrijke wonde aan het hoofd bekam. Na dadelijk geneeskundige hulp gekregen te hebben, is de lijder naar het ziekenhuis aan den Coolingsl alhier vervoerd en verkeert niet buiten gevaar.

Gisteren had alhier in een der lokalen van het hoofdbestuur van het Rijks-Entrepôt op de voorzijde der Marine werf, door den heer Provinciale Dinsdag der In- en Uitgaande Regten en Accijnzen, onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Minister van Staat en van Financien, in het openbaar de aanbesteding plaats van het maken van aanleg- of loostijgers, het leveren en leggen van ijeren sporen en staalheijden op het zuidelijk terrein, benevens het stellen van dus d'alven in de haven van open-

Table with 3 columns: Name, Address, Amount. Includes entries for J. van Leeuwen, Jan Zuiderhoek Bosz, Arie Buisz, R. D. van Dartelen, A. Oudijk, Johan Gobel, Arie Vermaas Mz., Gerrit Lok, P. van Limburgh, C. Boef.

Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij zijn bevracht de navolgende 4 schepen: Voor Amsterdam: A. R. Falck, kapt. D. van Duyvenbooden; Zeenympf, T. Schipper; Alida Maria, J. de Vries. Voor Schiedam: Paul Johan, kapt. A. Kooy.

De Middelburgsche Courant wederspreekt het door het Algemeen Handelsblad medegedeeld gerucht, als zou de heer Lotay aftreden als Minister van Marine en door den kapitein ter zee C. J. Berghuis vervangen worden.

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandse Zaken van 13 dezer is aan den heer F. Corvillain, te Antwerpen, voor zooveel het Nederlandsche grondgebied betreft, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst tot vervoer van goederen en passagiers van België en Amsterdam.

De Minister van Staat en van Financien heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling op het Grootboek der 4 pct. Nationale schuld zal geschieden op de bureaux van het Grootboek te Amsterdam over het halfjaar verschijnende 1 oktober 1860 van den 1 tot en met den 12den dier maand.

Op 3 september jl. is binnen Zutphen door den heer J. D. Werdmuller van Elgje, kantonregter te Delden, vermist eene portefeuille, zijnde vrij klein, nagenoeg nieuw, van bruin leder, van binnen rood, met vier afzonderlijke bergingen en van binnen op de klep of band, met inkt gesteld, de letters I. D. W. bevattende 3 banknoten elk a f 100; 3 dito elk a f 25; 2 muntbiljetten elk a f 50; 1 pakje met diverse, zoo Hollandsche als Duitsche coupons, ter gezamenlijke waarde van nagenoeg f 200.

Door den heer J. G. Dingemans, onderwijzer aan het instituut voor doofstommen te Groningen, is op 18 augustus persoonlijk in de brievenbus aan den Noordhaven aldaar gedaan een brief, die eerst geouwerd en daarna rood gekakt was met een cachet, waarop de naamletters J. G. D. Deze brief aan het adres van den heer H. B. Dingemans, adres den Hernn Dir' Geller, su Newied, welke niet aan zijn adres is bezorgd, bevatte de navolgende bankbiljetten 1 a f 100; 1 a f 25; 1 a f 60; 1 a f 40.

Op denzelfden dag is door de heeren Moll en Zonen te Enkhuizen, aan het adres van den heer J. C. van Hasselt, kasier te Groningen, een vermoedelijk slechts geouwerde brief verzonden, inhoudende 1 bankbiljet a f 100; 1 remise ad f 72; en 1 wissel ad f 112,13, welke mede niet aan zijn adres is bezorgd.

In den avond van 10 augustus jl. heeft mej. F. Mook te Delft, door hare dienstmeid eenen onaangeteekenden brief in de brievenbus doen werpen, gedresseerd aan den heer Sjirier te Tegelen, welke niet aan het adres is bezorgd. In dien brief waren ingesloten twee bankbiljetten ieder groot f 40.

Bedankt voor het beroep naar de Hervormde gemeente te Workum door ds. C. A. Dardenne Ankrings, pred. te Geervliet.

Aangenomen het beroep naar Baarn en Eembrugge (el. Amersfoort) door ds. L. de Geer, theol. doct. en pred. te Baarnbrugge.

DORDRECHT 15 september. — Gisteren had alhier in eene buitengewone zitting der Arrondissements-Regtbank de plechtige installatie plaats van de heeren mr. W. P. Smits, als regter, en mr. A. den Bandt, als regter-plaatsvervanger.

's GRAVENHAGE 15 september. — Z. M. de Koning zal morgen middag ten 12 ure aan verscheidene personen audientie verleenen.

Z. K. H. de Prins van Oranje heeft heden middag in een bijzonder gehoor ontvangen den baron de Virgin, gezant van Zweden en Noorwegen bij het Nederlandsche Hof.

De heer Chr. Holst, secretaris der Koninklijke Universiteit te Christiania, kamerheer van Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen, is in deze residentie aangekomen en afgestapt in het hôtel Fuhri.

LEYDEN 15 september. — Heden had aan deze Hoogeschool de promotie plaats van den heer J. van Kaathoven, van Leyden, in de regten, na verdediging van zijn specimen: de homicidio secundum codicem poenalem.

Men zegt, dat op het tweemaal, door heeren Curatoren der Utrechtsche Hoogeschool voorgedragen ter vervulling der vacature bij de regtsgeleerde faculteit, ontstaan door het aanstaande emeritaat van prof. Ackersdijk, behalve de Groningsche hoogleraar, mr. O. van Rees, is geplaatst onze geachte stadgenoot, mr. J. T. Buys, secretaris van het hoogheemradschap van Rijnland.

Te Soeterwoerde had eergisteren, bij gelegenheid der kermis, eene ringrijderij plaats, waartoe 18 personen zich hadden laten inschrijven. De eerste prijs, bestaande uit een zilveren horologieketting met twee sleutels, werd behaald door Dirk Mooiman; de tweede prijs, zijnde 6 messen met zilveren hechten, door Dirk Lagerenberg, beiden uit genoemde gemeente.

NIEUWE DIEP 14 september. — Heden is hier van Vlissingen binnengekomen het oorlogs-stoomschip Frans Naerebout, aan boord hebbende Z. Exc. den Minister van Marine en den hoofd-inspecteur van het loodwezen Coertzen. Z. Exc. de Minister van Marine heeft de dokwerken in oogenschouw genomen en vertrekt morgen, denklijk met gezegd stoomschip, naar Amsterdam.

UTRECHT 15 september. — Morgen vertrekt het bataillon mineurs en saappeurs van het kamp van Zeist weder naar Utrecht, en zal het kamp aldaar dan worden opgebroken; alsdan zullen mede naar hunne respectieve regementen terugkeeren de sergeants, korporals en manschappen van de regementen infanterie die gedurende gemelden tijd de praktische oefeningen in het kamp hebben bijgewoond.

Door de vermeerdering van het bataillon mineurs met eene compagnie zal het voortaan uit 4 compagnieën bestaan, en 21 offic. en 799 manschappen tellen.

VLISSINGEN 14 september. — Gisteren morgen is de Minister van Marine, aan boord van den stoom-

schoener Frans Naerebout, van Hellevoetsluis alhier aangekomen, en, na de werf bezocht te hebben, des namiddags met gemeld schip naar zee gestoomd, ten einde het vuurschip Noord-Hinder te inspecteren. Van daar is de Minister naar Willemsoord vertrokken.

HULST 12 september. — Voor dit hoofdkindistrict is tot lid der Provinciale Staten van Zeeland benoemd de heer L. Hoelands Janssen, med. doct. te Axel, en zulks ter vervanging van den heer S. J. Hofman, die als Rijks-ontvanger van Neuzen naar Lobith is verplaatst.

's HERTOGENBOSCH 14 september. (Nader bericht). — Een overzicht van hetgeen door ons vroeger werd gemeld kan de getuigenis opleveren van de toenemende belangrijkheid van het congres, het voltalliger bezoek van de klimmende belangstelling die men er voor aan den dag legt; van welk een en ander ook de derde zitting op gisteren gehouden de duidelijkste blijken droeg.

Nadat de voorzitter de vergadering geopend en daarbij medegedeeld had, dat de baron de St. Génois om gewichtige redenen de stad heeft moeten verlaten, werd prof. Stallaert uitgenoodigd de daardoor opene plaats in het bureau in te nemen, waaraan de laatste voldeed. Hierna werden de korte aantekeningen der vorige zitting voorgelezen door den secretaris en na eenige wijziging goedgekeurd; verder werd voorlezing gehouden van ingekomen brieven en boekwerken, waarvan de eersten voor kennisgeving werden aangenomen, de laatsten onder schriftelijk toe te zenden dankbetuiging aan de inzenders, zoo als dit in de eerste zitting reeds was besloten.

De voorzitter deelde mede, dat ingekomen is een gedicht, getiteld: *Kassandra* van dr. J. de Jongh van Brugge (afwezig). De beoordeeling daarvan, bij voorraad aan den heer Eerevisse van Eeloo opgedragen, hield de ontrading van de voordragt in; hoewel ook dit gedicht den waren broederzin ademde, was het te uitartend voor een naburig Rijk om er de voordragt van te mogen dulden.

Vervolgens werd het woord gegeven aan dr. C. R. Hermans van 's Bosch, die een belangrijk etymologisch betoog leverde, dat de Eburones van Caesar (de B. G.) in den Eifel (Eifel), van daar Eifelones = Eburones) gewoond en met de Tungri niets gemeen hebben.

Daarna betrad de heer A. Elink Sterk Jr. van 's Gravenhage het spreekgestoelte, en gaf eenige aanwijzingen van de bijzondere kracht en waarde onzer taal in betrekking tot Staats- en volkshuishoudkundige terminologie, die hoogst belangrijk waren, en met opmerkingen van den heer M. Koenen en prof. Brill werden verrijkt.

Als derde spreker trad op de heer T. N. van der Stok van Oirschot, die de vraag behandelde: Verdient het al dan niet aanbeveling als personen zich uitsluitend der belletrie wijden met het doel er een middel van bestaan in te vinden?

Na de pauze van een uur werd het woord gegeven aan den heer den Beer Poortugaal, die in eenige dichtregelen hulde bragt aan het congres, waarna de heer van Oosterzee het bevorderen van eenparigheid in het gebruik onzer taal besprak op eenen hem waardige wijze, in een goed beredensd opstel. Deze zaak echter gaf aanleiding tot eene belangrijke discussie, waaraan verscheidene leden van het congres deelnamen. De hoofdstrekkende daarvan was de meejelijkheid te doen uitkomen voor alsnog van eene zamenstelling der beide takken van denzelfden stam, de Dietsche taal, om den verschillende grond van ontwikkeling waarin zij deelden, en de verschillende rigting die zij in verloop van eeuwen genomen hadden; de noodzakelijkheid van zooveel mogelijk vrijheid toe te kennen in het gebruik der taal; het voor en tegen van het gebruik der spelling met *ae* en *ue*. Eemge Vlaamsche leden van het congres maakten bekend, dat zij zich schriftelijk verbonden hadden, pogingen aan te wenden bij het Belgische Staatsbestuur om ten aanzien van de eenparigheid van spelling in eenige hoofdpunten, door hen geformuleerd, welke inzonderheid op het onderwijs en openbare geschriften doelden, tot een goed resultaat te komen. In deze discussie bleef de Belgische clericale en liberale beweging onder de Vlamingers niet buiten het spel, waartoe de onderteekening van genoemde verklaring door den baron de St. Génois aanleiding gaf.

Omtrent twee voorstellen in de vorige zitting ingebragt, de strekking hebbende dat op de stations ook de plaatsnamen in de Nederlandsche taal zouden vermeld staan en er eene geographische kaart zou worden ontworpen, waarop de benamingen der plaatsen in het Nederduitsch, hetzij uitsluitend of naast de Fransche zouden staan opgeteekend, werd dusdanig besloten: dat de heer Delcroix, secretaris van den Minister van binnenlandse zaken in België, in de vergadering aanwezig, werd uitgenoodigd bij Z. Exc. den genoemden Minister aanzoek te doen deze zaak te willen voordragen en te helpen bevorderen bij deszelfs ambtgenoot den Minister van openbare werken, waartoe de heer Delcroix zich bereid verklaarde.

Op voorstel van den heer Mr. Koenen werd besloten, dat de ingekomen boekwerken zouden worden gedeponeerd in eenige boekverzameling hier ter stede, als eene hulde van het congres aan de plaats waar het gehouden werd; mitsdien werd op voorstel van den voorzitter aangenomen, dat zij geplaatst zouden worden in de bibliotheek van het genootschap van kunst en wetenschappen in Noordbrabant.

Op dringend aanzoek van den voorzitter en de geheele vergadering droeg prof. de Vries op eene schoone wijze de redevoering voor, die hij bij de beëindiging van het standbeeld van Jacob van Maerlant te Damme had uitgesproken. Overdoovend waren de toejuichingen der gansche vergadering, ingenomen als zij was met die keurige en kernachtige bewoordingen, waarin die rede vervat was.

En zoo was dan de tijd verstreken, die voor de zittingen van het congres was bepaald. De voorzitter willende overgaan tot de finale sluiting, werd daarin verhinderd door den heer van Lennep, die hem namens het congres dank betuigde voor de meesterlijke leiding der vergaderingen, eene leiding die het moeijelijk zou maken voor alle opvolgende voorzitters der latere congressen. Hierna sloot de voorzitter de vergadering onder dankbetuiging aan alle lichamen en personen, die zoo zeer hadden bijgedragen tot opluistering of tot den uitmuntenden afloop van het 6de Nederlandsch taal- en letterkundig congres, te kennen gevende dat het hem speet, dat de zittingen nu reeds geëindigd waren, hoewel hij in den aanvang opgezien had tegen de taak, hem op de schouders gelegd, welke hem evenwel allerzijds door onderlinge medewerking was licht gemaakt.

Des avonds ten 6 ure was er diner van 100 couverts in de groote zaal van de sociëteit Casino, aan hetwelk meest alle leden van het congres van elders opgekomen deel namen. Gulheid, vrolijkheid en hartelijke toespraken droegen om het eerst bij tot onderhouding van den goeden toon, waartoe dit diner zich tot den einde toe gekenmerkt heeft.

Een incident, verrassend voor de vergadering, verrassend vooral voor de personen die het zangend, gaf hier bijzondere melding verdient. Toen namelijk de voorzitter eenen drank had gebragt aan de beide

Koningen van Noord- en Zuid-Nederland, van de heer Delcroix het woord, waarbij hij te gesehele gaf namens den Minister van Binnenlandse Zaken in België gelast te zijn, aan de heeren van Lennep en de Vries bekend te maken, dat het Z. M. den Koning der Belgen had behaagd aan beiden de Leopolds-orde toe te kennen. Met vreugde werd dit bericht ontvangen en met uitbundig gejuich begroet, waarna de heeren van Lennep en de Vries eenige warme bewoordingen spraken, die van hunne aanroeping getuigden, terwijl zij den heer Delcroix verzochten de tolk te zijn van hunne dankzegging bij Z. Exc. den Minister van Binnenlandse Zaken van België.

Aan het slot onzer mededeeling aangaande het congres, mogen wij de opmerking niet onthouden, dat het 6de taal- en letterkundig congres een blijvend indruk, zoowel bij de gewone bezoekers als de meer toevallige, zal hebben achtergelaten.

Het vele schoone en goede, dat er ten toon werd gespreid, kan den taalkenner in zijne overtuiging bevestigen, zoowel als het den dilettant heeft doen zien, dat de Nederlandsche taal eene rijke, waardige en schoone taal is, der navorsching overwaardig; de bevordering daarvan bovendien is een krachtig middel tot opwekking eener ware vaderlandeliefde, gelijk hare gezamenlijke beoefening van de bewoners van Noord- en Zuid-Nederland den grond heeft gelegd tot die ineenstemming van den zoo ongelukkig te lang verstoorden zin van zonen van hetzelfde Land, het Dietsche land, met dat gevolg, zoo wij hopen, dat wanneer eenmaal de vreemde oorlogstoorts mogt ontstoken worden op den grond van Noord of Zuid, beiden als één man mogen pal staan om den vreemde dwingeland te fruiken, en nog hetzelfde ontzag mogen inboezemen, dat Karel V eens voor zijne Nederlanders had.

APELDORP 15 september. — Na afloop der godsdienstoefening in het kamp bij Milligen, zal morgen ten ene ure door de troepen groote parade, in groot tenue, voor den opperbevelhebber der legerplaats worden gemaakt.

Ook bestaat het plan, om maandag morgen ten 7 ure de manoeuvres in het vuur te doen plaats hebben, welk bericht, zal men niet op nieuw worden te leur gesteld, nadere bevestiging verdient.

De manoeuvres in het vuur zijn gisteren morgen weder zonder ongelukken van belang afgeloopen.

DIDAM 13 september. — In den nacht van zondag op maandag schijnt alhier een aanslag op het leven van een schot met een geweer, dat met een kogel en heijel geladen was. Naar men vermoedt, heeft men door het venster genoemden opziener trachten te treffen, doch het schot is door de wieg gegaan, zonder het kind te deren; de vrouw des huises kwam eene lichte wonde aan de dij, terwijl haar man ongedeerd bleef.

DEVENTER 14 september. — In de laatste dagen vertoonden zich hier vele schippers, die zeer hooge prijzen voor de aardappelen besteedden, zoodat deseve thans weder bij honderde mudden opgekocht werden. De uitvoer van appels, peren en pruimen blijft hier ook steeds aanhouden; evenwel worden dese artikelen tegen zeer lage prijzen voor buitenlandse rekening opgekocht.

LEEUWARDEN 13 september. — In de heden gehouden zitting van den Gemeenteraad alhier is o. a. ten opzichte van de nagelatene weduwe en kinderen van J. van der Horst, in leven mr. timmerman en brandmeester te dezer stede, die, bij gelegenheid van den brand in de kazerne op 14 juni jl. zijn leven verloor, door den Raad het volgend besluit genomen: a. één genoemde weduwe gedurende haar leven, des niet hertrouwd zijnde, toe te leggen eene som van f 250 's jaars; b. aan elk der kinderen, hetwelk niet in een gesticht van weldadigheid wordt verpleegd, tot aan hunne meerderjarigheid toe te leggen jaarlijks f 50 ieder, teneinde de moeder mogt komen te overlijden of te hertrouwen, aldaan f 100.

In de piano-fabriek van den heer H. Schulze alhier werd gisteren een eigenaardig feest gevierd, en wel, ter gelegenheid dat gedurende het 20jarig bestaan dezer fabriek de duizendste piano of pianino was afgewerkt. Het 40tal knechten, waaronder meer dan één, die al dien tijd in deze dienst heeft verkeerd, werd door den heer Schulze op zeer onbekrompen wijze onthaald. Een bij van belangstelling in deze gebeurtenis ontving de heer Schulze, a. van de Kamer van koophandel en fabrieken, die eene deputatie naar hem afvaardigde.

DOCKUM 12 september. — De Kamer van koophandel en fabrieken voor Dockum en omliggende gemeenten heeft zich dezer dagen bij adres tot den Minister van Binnenlandse Zaken gewend, met verzoek, dat de eventueel te trekken spoorweglijn van Harlingen over Leeuwarden naar Groningen, tusschen laatstgenoemde plaatsen, in die rigting wordt aangelegd, dat zij zoo dicht mogelijk aan Dockum kome en er een station worde geplaatst, daár waar de spoorweglijn den weg van Dockum op den grooten straatweg kruist.

GRONINGEN 14 september. — Ter gelegenheid der reünie van oud-studenten bleef de stad gisteren nog den geheelen dag haar feestelijk aanzien behouden, door het overgroot aantal der uitgestoken vlaggen. Van 12 tot 2½ ure was er muziek in den tuin van de sociëteit de Harmonie, waar weder de feestvierenden verschenen, alsmede een groot aantal leden dier sociëteit en zeer vele dames. Voor het concert van gisteren avond, in de groote zaal terzelfde sociëteit, en dat door hare leden werd gegeven aan heeren oud-studenten, waren veel meer heeren en dames opgekomen dan de zaal kon bevatten, zoodat een aanzienlijk aantal der opgekomenen plaats nam in den tuin.

Precies om elf ure begon op de groote markt het afsteken van het vuurwerk, door de ingezetenen bekostigd ter eere van de oud-studenten en vervaardigd door den heer van der Brug, van Amsterdam. In een der afgestoken stukken las men: *Den oud-studenten heil*, in een ander: *Bloeye de Akademie*. Vooral het laatste stuk, een schitterend verlichte tempel, die met de woorden: *Reünie en Vaarwel* en met de jaartallen 1830, 1845 en 1860 prijkte, was prachtig en werd door de talrijke toeschouwers met luid gejuich begroet.

Daar het afsteken van onschadelijke vuurwerken voor dezen avond niet was vergund, was na afloop van het vuurwerk de markt spoedig betrekkelijk ledig, doch zooveel te voller was het na binnen weinige oogenblikken weder in de Harmonie, waar toen door den Voorzitter der Reünie, prof. Diest Lorgien eenige gepaste woorden van afscheid en dankbetuiging werden gesproken, terwijl ook nog een paar ander heeren kortelijk het woord voerden, en waar vervolgens in den loop van den nacht ook nog gelegenheid ontstond, om het aangekondigde bal te openen, de daarna tot in den morgen bleef voortduren, en waar

